

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR EK PROTOKOLÜNÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN

(Resmi Gazete ile yayımı: 25.10.2001 Sayı: 24564)

Kanun No

4716

Kabul Tarihi

18.10.2001

MADDE 1. – 30 Nisan 1999 tarihinde Tiflis’te imzalanan “Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar Ek Protokolü”nün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR EK PROTOKOLÜ

Karadeniz Ekonomik İşbirliğinin kurucu üyeleri-Arnautluk Cumhuriyeti, Ermenistan Cumhuriyeti, Azerbeycan Cumhuriyeti, Bulgaristan Cumhuriyeti, Gürcistan, Yunanistan, Moldova Cumhuriyeti, Romanya, Rusya Federasyonu, Türkiye Cumhuriyeti ve Ukrayna;

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının 1 inci maddesinde, kurucu üyelerin Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütünü kurmaları öngörüldüğü cihetle;

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Şartının 28 inci maddesinde, Üyelerin, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütünün Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklara ilişkin bir Ek Protokol imzalamaları öngörüldüğü cihetle;

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının 28 inci maddesinde, KEİ’nin, KEİ yetkililerinin ve üye ülkeler temsilcilerinin, Üye Ülkelerin topraklarında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 13 Şubat 1946 tarihinde kabul edilen “Birleşmiş Milletler Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar Sözleşmesi”nde tanımlanan ayrıcalık ve bağışıklıklardan faydalanacakları ve söz konusu ayrıcalık ve bağışıklıkların KEİ ilkeleri ve amaçları uyarınca görevlerini bağımsız olarak yerine getirebilmeleri için gerekli olduğu belirtildiği cihetle;

aşağıdakileri kararlaştırmışlardır:

BÖLÜM I

Tanımlar

Madde 1

Bu Protokolün amaçları için:

a) “Şart”, Yalta’da 5 Haziran 1998 tarihinde imzalanan Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartı anlamını taşımaktadır.

b) “KEİ”, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü anlamını taşımaktadır.

c) “Üye ülkeler”, şarta ve bu Protokole taraf olan ülkeler anlamını taşımaktadır.

d) “Konsey”, KEİ Üye Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konseyi anlamını taşımaktadır.

e) “Üye Ülkelerin Temsilcileri”, KEİ ve organlarının çalışmalarına katılan tüm temsilciler, alternatif temsilciler, danışmanlar, teknik uzmanlar ve ulusal heyetlerin sekreterleri anlamını taşımaktadır.

f) “KEİÜDS”, KEİ Uluslararası Daimi Sekreteryası anlamını taşımaktadır.

g) “Genel Sekreter”, KEİÜDS’un Genel Sekreteri anlamını taşımaktadır.

h) “KEİÜDS Kadrosu”, KEİÜDS Yönetim Kadrosu, Profesyonel Kadro ve Destek Kadrosu anlamını taşımaktadır.

ı) “KEİ Mal Varlığı”, KEİ tarafından yürütülmekte olan resmî görevler çerçevesinde, fonlar ve diğer mal varlıkları da dahil olmak üzere, KEİ’ne ait olan, sahip olduğu ve/veya denetimi altında tuttuğu tüm mal varlığı anlamını taşımaktadır.

j) “KEİ Bina ve Müştemilatı”, Mülkiyetin kime ait olduğuna bakılmaksızın, sadece KEİ amaçları için kullanılan tüm binaları ve binaların çevresindeki alanı içermektedir.

k) “Arşivler”, kayıtlar, yazışmalar, belgeler, muhasebe kayıtları ve tüm malî belgeler, el yazıları, hareketli ve hareketsiz resimler ve filmler, ses kayıtları, bilgisayar programları, yazılı malzeme, video bantları veya diskleri, KEİ’ye ait veya KEİ tarafından muhafaza edilen verileri içeren disketler veya bantlar anlamını taşımaktadır.

BÖLÜM II

Protokolün Uygulanması

Madde 2

Bu Protokolün uygulanması için Genel Sekreter Dönem Başkanının yetkisi altında ve/veya Konseyin onayı ile hareket eder.

Madde 3

Genel Sekreter, işbu Protokolde sayılan ayrıcalıklar, bağımsızlıklar, muafiyetler ve kolaylıklar ile bağlantılı olarak herhangi bir kötüye kullanmanın önlenmesi, polis yönetmeliklerine uyulmasının sağlanması, adaletin gerektiği şekilde yerine getirilmesi için Üye Ülkelerin yetkili makamlarıyla her zaman işbirliği yapacaktır.

BÖLÜM III

Mülkiyet

Madde 4

KEİ, mülkiyeti ve mal varlığı, nerede yerleşik olursa olsun ve mülkiyeti kime ait olursa olsun her tür yasal işlemde, özel durumlarda Konseyin aldığı bir kararla, bağışıklığın kaldırılması yetkisini vermesi dışında, bağışıklığa sahip olacaktır. Ancak, bağışıklığın kaldırılmasının mal varlığına el koymaya veya mal varlığı ile ilgili önlemler alınmasına yol açmayacağı zımnen kabul edilmiştir.

Madde 5

KEİ binası ve müstemilatı dokunulmazlığa sahip olacaktır. Mülkiyeti ve mal varlığı, nerede yerleşik olursa olsun ve sahibi kim olursa olsun arama, mükellefiyete tabi tutma, haciz, istimlak veya yürütmeye ilişkin, idarî, yasal ve yasamaya ilişkin diğer her türlü müdahalelerden muaf olacaktır.

Madde 6

KEİ arşivleri ve KEİ'ne ait olan veya muhafaza edilen genel olarak tüm belgeler nereden bulunurlarsa bulunsunlar dokunulmazlığı haiz olacaktır.

Madde 7

KEİ bayrağı ve amblemi KEİ binası ve müstemilatı içerisinde ve resmî amaçlar için kullanıldığında ulaşım araçları üzerinde bulunacaktır. Üye ülkelerin bayrakları KEİ binası ve müstemilatı içerisinde sergilenecektir.

Madde 8

Her türlü malî kontrol, yönetmelik ve moratoryum tarafından kısıtlanmamak kaydıyla:

- a) KEİ, kendi amaç ve işlevlerine yönelik fonlar, altın veya her tür döviz bulundurabilir, her çeşit para biriminde banka hesapları açabilir ve işletebilir;
- b) KEİ, fonlarını bir ülkeden diğerine veya aynı ülke içerisinde transfer edebilir veya fonları istediği diğer bir para birimine çevirebilir.

Madde 9

KEİ, mal varlığı, geliri ve diğer mülkiyeti aşağıdakilerden muaf tutulacaktır:

- a) Her tür doğrudan vergi; ancak, KEİ, kamu yararına yapılan hizmetlerden alınan ücretlerden yüksek olmayan oranlar, vergiler ve aidatlardan muafiyet talep edemeyecektir.
- b) Depolama ücretleri, bu amaçla belirlenmiş mahaller dışında gümrükten çekme işlemleri ve gümrük yetkililerinin resmî çalışma saatleri dışında yapılan işlemler haricinde, KEİ'nin resmî kullanımı için ithal veya ihraç ettiği mallara ait her tür gümrük harçları ve ilave malî yükümlülükler, yasaklamalar ve kısıtlamalar. İlgili Üye Ülke ile

üzerinde anlaşmaya varılan koşullar dışında, muafiyet çerçevesinde ithal edilen ürünler ithal edildikleri ülke içerisinde satılmayacaktır.

c) Depolama ücretleri, belirlenmiş mahaller dışında gümrükten çekme işlemleri, gümrük yetkililerinin resmî çalışma saatleri dışında yapılan işlemler haricinde, KEİ'nin yayınları için her tür gümrük harçları, yasaklamalar ve kısıtlamalar.

Madde 10

KEİ, genel kural olarak, taşınır ve taşınmaz malların satışı nedeniyle ortaya çıkacak istihlak vergisi ve satış bedelinin bir bölümünü oluşturan vergiden muafiyet talep etmeyecektir, ancak KEİ, daha önce bu tür vergilere tabi olmuş veya tabi olabilecek mülklerin resmî kullanımı için önemli alımlar yaparken, üye Ülkeler, mümkün olduğunda, söz konusu harç veya vergilerin geri ödenmesi veya telafi edilmesi için gerekli idari düzenlemeyi yapacaklardır.

BÖLÜM IV

KEİ Haberleşmesi ve Yayınları

Madde 11

KEİ, her Üye Ülkenin topraklarında, resmî haberleşmesi için, o ülkenin diğer ülkelerin diplomatik temsilciliklerine uygulananndan daha az olmamak kaydıyla bir uygulamaya tabi olacaktır.

KEİ'nin resmî yazışmaları ve diğer resmî haberleşmesine sansür uygulanmayacaktır.

KEİ'nin yayınları, hareketli veya hareketli olmayan resimleri, filmleri ve ses kayıtlarına sansür uygulanmayacaktır.

BÖLÜM V

Üye Ülkelerin Temsilcileri

Madde 12

Üye Ülkelerin temsilcileri, KEİ toplantılarına gidiş ve dönüşlerindeki seyahatlerinde ve görevlerini yaparken aşağıdaki bağışıklık ve ayrıcalıklara sahip olacaklardır:

a) Tutuklanma veya gözaltına alınma ve şahsi valizlerine el konulmasından bağışıklık ve sözlü veya yazılı ifadeler nedeniyle ve temsilci olarak gerçekleştirdikleri tüm faaliyetlerde, her tür yasal uygulamadan muaf olacaklardır;

b) Kendilerinde mevcut, verileri içeren bilgisayar programları, video bantlar ve disketler de dahil olmak üzere tüm kâğıt ve belgelerin dokunulmazlığı;

c) Şifre kullanma ve mühürlü çanta içinde veya kurye aracılığı ile evrak veya yazışma alabilme hakkı;

d) Kendileri, eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları akrabalarının göçmenlere ilişkin kısıtlamalardan, yabancılara ilişkin kayıtlardan, ziyaret etmekte veya görevlerini yerine getirmek üzere geçmekte oldukları ülkede millî hizmet yükümlülüklerinden muaf tutulmaları;

4716

18.10.2001

e) Benzer düzeydeki diplomatik temsilcilik mensuplarına tanınan para ve döviz kısıtlamaları ile aynı uygulamaya tabi olmak;

f) Benzer düzeydeki diplomatik temsilcilik mensuplarına tanınan şahsi eşyaya ilişkin bağışıklık ve kolaylıklar;

Yukarıda maruz bağışıklık ve ayrıcalıklara ek olarak, diplomatik kimliğe sahip olan Üye Ülkelerin temsilcileri, eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları akrabaları, 18 Nisan 1961 tarihinde imzalanan Diplomatik İlişkiler konusundaki Viyana Sözleşmesinde diplomatik ajanlara tanınan bağışıklık ve ayrıcalıklara sahip olacaktır.

Madde 13

Üye ülkelerin temsilcilerine konuşma özgürlüğü ve görevlerini yerine getirmeleri sırasında bağımsız hareket edebilmelerini sağlamak amacıyla, görevlerini yerine getirirken söyledikleri veya yazdıkları ifadeler ve yaptıkları tüm işlemlerde hukukî bağışıklık, ilgili kişiler söz konusu görevlerini sürdürmüyor olsalar dahi devam edecektir.

Madde 14

Bağışıklık ve ayrıcalıklar üye ülke temsilcilerine şahısların kendi şahsi çıkarları için değil KEİ ile ilgili görevlerini yerine getirebilmelerini sağlamak amacıyla verilmektedir. Dolayısıyla, bir üye ülkenin kendi temsilcisinin faydalandığı bağışıklıkları hukuk ile bağdaşmadığı ve adaletin yerine getirilmesine engel teşkil ettiği görüşünde olması halinde, herhangi bir durumda, verilen bağışıklığı kaldırma hakkı ve görevi bulunmaktadır.

Madde 15

12, 13 ve 14 üncü maddelerde yeralan hükümler temsilci ve temsil ettiği devlet arasında uygulanamaz.

VI. BÖLÜM

Daimi Uluslararası Sekreteryâ Görevlileri

Madde 16

KEİUDS görevlileri;

a) Kendi yetki sınırları içinde ve resmî görevleri çerçevesinde yaptıkları tüm eylemlerden, sözlü veya yazılı ifadelerden dolayı yargı kapsamından muaf olacaklardır.

b) KEİ tarafından kendilerine ödenen maaş ve ek ödemeler üzerinden alınan vergilerden muaf olacaklardır.

c) Eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları akrabaları ile birlikte göçmenlikle ilgili kısıtlamalardan ve yabancılara uygulanan kayıt işlemlerinden muaf olacaklardır.

d) Kambiyo işlemleri konusunda benzer düzeydeki diplomatik temsilciliklerin mensuplarına tanınan ayrıcalıklardan yararlanacaklardır.

4716

18.10.2001

e) Eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları akrabaları ile birlikte uluslararası kriz dönemlerinde benzer düzeydeki diplomatik temsilciliklerin mensuplarına tanınan kendi vatanına iade edilme kolaylıklarına sahip olacaklardır.

f) Evsahibi ülkenin kanun ve yönetmeliklerine uygun olarak, ülkede ilk göreve başladıklarında bir motorlu araç da dahil olmak üzere gümrüksüz mobilya ve malzemeyi ithal etmek ve KEİUDS'ndaki görev sürelerinin bitiminde gümrüksüz olarak ihraç etmek hakları olacaktır. Ancak, bu tür kanun ve yönetmeliklere uygun olarak, bu alt-paragrafta muafiyet verilen ürünler başkalarına devredilemez, kiralanamaz ve borç verilemez, sürekli veya geçici olarak satılamaz.

Madde 17

16 ncı Madde'de kaydedilen bağışıklık ve ayrıcalıklara ek olarak, Genel Sekreter ve Yardımcıları kendileri, eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları akrabaları 18 Nisan 1961 tarihinde imzalanan Diplomatik İlişkiler konusundaki Viyana Sözleşmesindeki ayrıcalık ve bağışıklıklar, muafiyet ve imkânlarla sahip olacaktır.

Madde 18

Evsahibi ülkenin vatandaşları olan veya evsahibi ülkede sürekli ikamet eden KEİUDS çalışanları, sadece görevlerini yerine getirirken yaptıkları resmî eylemler için yargı kapsamından muaf tutulacak ve dokunulmazlığa sahip olacaktır.

Madde 19

KEİ görevlilerine tanınan ayrıcalık ve bağışıklıklar, kişilerin şahsi çıkarları için değil KEİ'nin çıkarları için tanınmaktadır.

Konsey, Genel Sekreter tarafından sağlanan bilgiler muvacehesinde, bağışıklığın adaletin yerine gelmesini engellediği görüşünde olduğu her durumda, KEİ'nin çıkarlarına hanel getirmeksizin, Yönetim Kadrosu veya Profesyonel kadronun herhangi bir mensubunun bağışıklığını kaldırma hakkı ve görevini haiz olacaktır.

Genel Sekreter, bağışıklığın, adaletin yerine gelmesini engellediği görüşünde olduğu her durumda, KEİ'nin çıkarlarına hanel getirmeksizin, Destek kadrosunun herhangi bir mensubunun bağışıklığını kaldırma hakkı ve görevini haiz olacaktır.

Madde 20

Bu bölümün gerektiği şekilde uygulanmasını teminen, Genel Sekreter, KEİUDS görevlilerinin isimlerini ve görevlerini havi bir liste hazırlayarak Üye Ükelere dağıtacaktır.

BÖLÜM VII

Anlaşmazlıkların Çözümü

Madde 21

Bu Protokolün yorumlanması veya uygulanmasında Üye Ülkeler veya Üye Ülkeler ile KEİ arasında ortaya çıkan tüm anlaşmazlıklarda danışmalara başvurulacak ve hiçbir uzlaşya varılmadığı takdirde, ilgili taraflar, değerlendirme yapılabilmesini ve gerekli işlemlerin yerine getirilebilmesini teminen anlaşmazlığı Konseye sunacaklardır.

BÖLÜM VIII

Nihai Maddeler

Madde 22

Bu Protokol tüm KEİ Kurucu Üyelerinin imzasına açık olacaktır.

Bu Protokol onaylamaya, kabul veya tasdiğe tabidir.

Bu Protokol Şarta üye tüm ülkelerin katılımına açık olacaktır.

Onay, kabul, tasdik veya katılıma ilişkin belgeler Depozitöre tevdi edilecektir.

Madde 23

Bu Protokole hiçbir çekince getirilemez.

Madde 24

Bu Protokol dokuz imzacı ülkenin onay, kabul veya tasdik belgelerini tevdi ettikleri tarihten sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Bu Protokol, Protokolü onaylayan, kabul veya tasdik eden veya katılan ülke bakımından, ilgili belgenin tevdi edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 25

Her üye ülke, bu Protokole değişiklik önerisi getirebilir.

Her değişiklik önerisi, KEİÜDS aracılığı ile Üye Ülkelere dağıtılacak ve değerlendirme veya onay için Konseye sunulacaktır.

Yukarıdaki 2 nci paragraf uyarınca onaylanmak suretiyle, bu Protokole getirilecek değişiklikler, Üye Ülkeler tarafından onay, kabul veya tasdiğe tabi olup, 24 üncü maddedeki usule göre yürürlüğe girecektir.

Madde 26

KEİÜDS, bu Protokolün Depozitörü olacaktır.

Bu Protokolün aslı tek bir İngilizce nüsha olarak Depozitör tarafından muhafaza edilecektir.

Aşağıdaki imzası bulunanlar, tamamen yetkili olarak, bu Protokolü imzalamıştır.

Tiflis'te, Otuz Nisan Bindokuzyüzdoksandokuz tarihinde imzalanmıştır.

Arnavutluk Cumhuriyeti için
Ermenistan Cumhuriyeti için
Azerbeycan Cumhuriyeti için
Bulgaristan Cumhuriyeti için
Gürcistan için
Yunanistan Cumhuriyeti için
Moldova Cumhuriyeti için
Romanya için,
Rusya Federasyonu için
Türkiye Cumhuriyeti için
Ukrayna için

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
33	97	84
38	121	130
72	9	215:228,285:308

I- Gerekçeli 514 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/686